

ЈЕЗИЧКИ ДИНАМИЗАМ У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ – СТАТУС И УПОТРЕБА НОВИЈИХ АНГЛИЦИЗАМА

Дан матерњег језика
21. 2. 2023.

Шта су англицизми?

Уобичајена дефиниција

Англицизми су **речи** преузете из **енглеског** као језика-даваоца и уклопљене у систем **српског** као језика-примаоца (Prčić 2019: 120).

Три врсте англицизама:

1) очигледни англицизми

- ▶ **речи** и **афикси** преузети из енглеског језика који су се прилагодили српском језику
фајл, милкшејк; даунлоудовати, чекирати; кул, лајв; аут, топ; ауч, вау;
е- (од *electronic*) е-цигарета, е-банкарство, е-бицикл;
екс- (од *ex*) екс-југословенски, екс-министар.

2) скривени англицизми

- ▶ речи, синтагме или реченице српског језика које одражавају норму и/или следе обичаје енглеског језика

речи: **миш** (према енгл. *Mouse*);

синтагме: **ноћна мора** (према енгл. *nightmare*) кошмар,

временска машина (према енгл. *time machine*) временлов;

реченице: **Причај ми о томе!** (према енгл. *Tell me about it!*) *Ма шта (ми) кажеш!*

3) сирови англицизми

- ▶ речи, синтагме и реченице које су преузете из енглеског језика директно, без икаквог прилагођавања њиховог писања српском језику

речи: **prepaid, air bag, attachment**;

структуре: **of course, by the way**;

реченице: **No comment!**

Новији англицизми

Нови англицизми „несмањеном жестином (и даље) пристижу у српски језик, где се у говору и писању, уз минималне изузетке, углавном користе произвољно, без икаквог система” (SRNA 2021: 9).

SVAKE GODINE JE IN

Možda već i imate ovakav model! Ovaj ŠIK kaput je **MUST HAVE** komad sezone – a idealan je u **maxi**-varijanti

25.11.2021. 14:09h

Ove jeseni su zaljubljenice u modu imale široke ruke kada je u pitanju bio **izbor kaputa!**

Od **teddy**, preko prošivenih, kožnih, puf, pa sve do različitih **oversized** modela **trendovi** su ove sezone spojili i udobno i komforno i zanimljive krojeve.

U svemu tome izdvojila se još jedna varijanta kaputa koju smo mnogo puta viđali prethodnih sezona, a izgleda da i ove godine zauzima visoko mesto na modnoj listi **it** devojaka!

U pitanju je **kaput u crno-belom boji**, sa suptilnim dezenom koji se naziva *so i biber*, odnosno podseća na motiv *riblje kosti*. Kaputi ovakvog izgleda i ove i sledeće godine biće **must have** komad u ženskom ormaru.

Англосрпски језик

Англосрпски језик: врста српског језика који (све више) одступа од својих норми и (све више) бива употребљаван према нормама енглеског језика.

Својствен је **урбаним** људима **млађе** генерације.

Англосрпски никако не обухвата сваки утицај енглеског језика на српски, него само оно што чини **неоправдане** и **објективно непотребне** иновације настале под утицајем норме енглеског језика.

Оправданост англицизама

Оправданост англицизама испољава се с различитим интензитетом, па ју је због тога најбоље замислити и представити као **скалу**.

1) сасвим неоправдан

Већ постоји домаћа или одомаћена реч или израз за дати страни садржај:

фан (обожавалац), **инволвирати** (укључити), **секс-трафикинг** и **трафикинг** (трговина женама, људима, белим робљем).

2) неоправдан

Постоји могућност превођења страног садржаја, применом продуктивних морфосинтактичких и семантичких средстава српског језика:

кол-центар (позивни центар), **олинклузив** (свеукључујући).

3) условно оправдан

Нуди могућност упадљивије **краћег** и **економичнијег** изражавања новог или постојећег садржаја од домаће или одомаћене речи или израза:

ПР или **пи-ар** (1 односи с јавношћу, 2 служба за односе с јавношћу, 3 особа задужена за односе с јавношћу), **банџиџампинг** (скакање с еластичним конопцем), **афтершејв** (лосион после бријања).

4) оправдан

Уводи **нову нијансу значења** у систем српског језика:

камбек (*повратак*) ‘спектакуларан повратак неке доскора популарне личности у јавни живот’.

5) сасвим оправдан

Уноси **сасвим ново значење** у систем српског језика и тиме попуњава неку лексичку и/или појмовну празнину:

џетсет, таблоид, евергрин, микрочип, бестселер.

Како писати англицизме?

Све речи треба транскрибовати.

Знак тужног емотикона (☹) означава неприхватљив облик,
а знак (⇒) упућује на исправан облик.

☹ **ALL-INCLUSIVE** ⇒ olinkluziv;

☹ **SECOND-HAND** ⇒ sekondhend

☹ **sekend hend** ⇒ sekondhend

☹ **seknd hend** ⇒ sekondhend

1. Писање са цртицом

- ▶ друга именица **надређена** је целој речи:

арт-филм, денс-аеробик, интернет-кафе, ланч-пакет, скејт-парк.

2. Спојено писање

- ▶ сви остали, **без обзира на морфолошку структуру у енглеском језику:**

лаптоп, џојстик, кроптоп, лајтшоу, џанкфуд, хоуммејд, плуссајз.

3. Одвојено писање:

- ▶ **непроменљиви придеви** фенси одећа, сингл другарица, скини фармерке, смарт наруквица, фит фигура.

Литература

- ▶ *SRNA*: Prčić, Tvrтко; Dražić, Jasmina; Milić, Mira; Ajdžanović, Milan; Filipović Kovačević, Sonja; Panić Kavgić, Olga; Stepanov, Strahinja. *Srpski rečnik novijih anglicizama*. Prvo, elektronsko, izdanje. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2021. digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2021/978-86-6065-636-2
- ▶ Prčić, Tvrтко. *Engleski u srpskom*. Treće, elektronsko, izdanje. Novi Sad: Filozofski fakultet, 2019. <https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2019/978-86-6065-512-9>